

CHARAKTERISTIKY

Adam (velmi nízký výkon v rozporu s nadáním, jež se pohybuje ve středním pásmu průměru, pracuje v podvýkonu, hrozí opakování ročníku)

Adam je nejvyšší kluk ze třídy, do rvaček se obvykle nepouští, stačí, když někam přijde a má respekt. Ve třídě bojuje o pozici alfa samce s Davidem. Adamovi hrozí několik nedostatečných, i když to vůbec není hloupý kluk. Většinu času ale vypadá nesoustředěný, poléhává na lavici, nejeví o nic zájem, nepracuje. Je těžko motivovatelný, známky pro něj nehrají roli.

Bydlí s matkou a jejím novým přítelem, na třídních schůzkách matka jednoznačně vyjádřila ochotu Adama kamkoliv poslat, umístit, protože „si s ním už neví rady“. Zvažuje umístění chlapce do Střediska výchovné péče na tříměsíční pobyt. Adam jí odmlouvá, pořád by jen hrál hry, jejího nového přítele nerespektuje. Ve druhé části rodinného domku, kde rodina bydlí, bydlí babička – matka Adamovy matky, která se chlapce zastává. Doma Adam sdílí pokoj s mladší nevlastní sestrou, které matka jednoznačně straní - dívka je doma ta šikovná, ve škole úspěšná. Adam se jeví jako nešťastný, nepochopený chlapec, na kterém nikomu nezáleží.

Filip (dysgrafie, dysortografie)

Filip je živý kluk, v kolektivu oblíbený. Aktivně hraje fotbal a reprezentuje školu na sportovních akcích. K učitelům i spolužákům se chová slušně. Filip je při hodinách aktivní, pokud se jedná o aktuálně probírané téma. S matkou se doma učí a vypracovává pracovní listy. Pokud se jedná o starší učivo, toto Filip vypouští a má problém si s gramatickými pravidly poradit. Je nutno vše opakovat a znovu vysvětlit. Při psaní textu je velmi pomalý. Zapomíná čárky a háčky nad slovy a jeho písmo je velmi neúhledné. Filip nemá problém s hlasitou četbou před třídou, ale slova částečně stále slabikuje. Občas vyrušuje v hodině, protože nedokáže zachovat pozornost. Filip spolupracuje, zadané úkoly plní a nejsou s ním problémy.

Rodina Filipa je úplná, matka, otec i jeho bratr žijí společně. Při učení má potřebnou oporu v matce. Oba rodiče i bratr jsou diagnostikovaní dyslektici.

Znáte simulátor dyslexie?

<https://www.objevit.cz/vyzkousejte-si-na-teto-strance-cteni-s-dyslexii-t172317>

Karolína (dvojitá výjimečnost, matematické nadání, dyslexie, dysgrafie, dysortografie)

Karolína je v kolektivu oblíbená, je kamarádká, komunikativní, sportovkyně (hraje volejbal) s dobrými studijními výsledky. Diagnostikováno jí bylo mimořádně nadání v oblasti matematiky, nicméně již od druhého ročníku diagnostikována středně těžká dyslexie, dysgrafie, dysortografie, které nyní na 2. st. stále přetrvávají, lateralita je zkřížená, oslabená je pracovní paměť. Dívka se potýká i s oční vadou, v 10 letech diagnostikována krátkozrakost - redukce brýlemi, 4 dioptrie. Vzdělávána má být v souladu s Doporučením ke vzdělávání vypracovaným PPP, bez IVP. Vyrůstá v úplně rodině, má jednu o dva roky starší sestru, ta již školu opustila a nyní studuje na gymnáziu.

Z Doporučení ke vzdělávání jasně vyplývá požadavek na předtištěné zápisy látky v naukových předmětech, ověření porozumění zadání, preferenci ústního ověřování jak porozumění zadání, tak znalostí.

Patrik (psychické obtíže, ztížené postavení v kolektivu)

Patrik patří ve třídě mezi neoblíbené žáky, těžko si hledá cestu k chlapcům i dívkám. Studijní výsledky jsou dobré, i když jeho výkonnost velmi kolísá. Je přecitlivělý, mezi spolužáky neoblíbený kvůli plačtivosti a žalování. Soustavně mu chybí pomůcky. Spolužáci mu zpočátku půjčovali chybějící tužku či pero, ale tužku jim vrátil po výuce okousanou, pero zničené, tudíž už nejsou ochotni. Po rozvodu rodičů zůstal v péči matky, otec o něj nejeví zájem, i když Patrik lne právě k němu. Matka se nevěnuje domácí přípravě s chlapcem, vlastně s ním moc nekomunikuje. Je stabilně ve stáji u koní - tuto zálibu sdílí se starší dcerou, Patrikovou sestrou, Patrik se koní bojí. Patrik se cítí velmi sám a ve škole mluví o sebevražedných sklonech. Je v péči psychologa (podpora nařízena rodině ze strany OSPOD na základě opakovaných upozornění ze strany školy).

Magdaléna (hraniční nadání, obtížné postavení v kolektivu)

Magdaléna je žákyně s velmi nízkým intelektovým nadáním na hranici sníženého nadání, nicméně toto nepotvrzeno (tzv. hraniční). Do školy přišla až na 2. stupeň - do 6. ročníku z malé venkovské školy. Začlenění do kolektivu se jeví jako velmi obtížné, protože vyšlo najevo, že Magda zvolila nešťastnou strategii, aby získala kamarády. Ve třídě spolužákům brala a schovávala věci, které pak náhodně nacházela a užívala si ocenění a pochvalu. Na vše se přišlo, když spolužákovi vzala klíče od skříňky, které vyhodila na střechu školy a on nemohl odejít domů. Vše se vyšetřilo a přišlo se na její skutečnou roli v "zachraňování věcí".

Učivo chápe velmi pomalu, nerozumí souvislostem, dobrá je její krátkodobá paměť, ale patrná je neschopnost aplikovat naučené. Obtížně chápe zadání, školsky neúspěšná.

Marek (porucha pozornosti s hyperaktivitou, pomalé pracovní tempo, lehká unavitelnost)

Marek je společenský, rád si povídá a pomáhá ostatním. Zajímá se o zvířata a hraje basketbal. Je ve střídavé péči rodičů, což se promítá do jeho chování i výsledků ve škole. Otec se s ním učí, dává důraz na potřebu uspět ve škole, matka má naopak ke škole negativní vztah.

Ve 3. třídě byl na vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně, v současné době má podpurná opatření 2. stupně bez IVP. Ze závěrů vyšetření vyplynuly projevy typické pro poruchu aktivity a pozornosti (motorický neklid, častější odklony pozornosti, přerušování činností, impulzivita). Výskyt specifických obtíží v písemném projevu (oblast pravopisu), pomalejší tempo čtení. Pomalu a ztěžka píše, takže při práci s textem je opravdu velmi pomalý, musí na práci vynakládat velké úsilí a brzy se unaví. V průběhu vyučování M. nedodrží stanovená pravidla chování ve třídě, vyrušuje, hraje si s věcmi z pouzdra, polehává na lavici, špatně se soustředí při samostatné práci nebo při psaní, má potíže s dokončováním úkolů.

Vzhledem k tomu, že jeho chování narušuje průběh výuky, část dětí ze třídy se k němu chová nepřátelsky a u dvou dívek se dokonce řešila začínající šikana směrem k němu. Ve třídě je však i několik dětí, kteří se s ním kamarádí, spíše ale vyhledává společnost dospělých lidí.

Michal (dysgrafie)

Michal je velmi komunikativní, aktivní, bystrý a dobře motivovaný k práci v rámci třídního kolektivu. Jeho slovní projev je bezproblémový, vykazuje bohatou slovní

zásobu a dokáže chápat učivo i v širších souvislostech. Ve škole je jeho pracovní tempo často kolísavé, někdy je patrné, že se v případě nezájmu o dané učivo příliš nesoustředí a zaměřuje pozornost na jiné aktivity. Občas má tendenci k rychlé až zbrklé práci, následkem čehož dělá chyby. V případě, že je na ně ale upozorněn, je schopen je identifikovat a opravit, případně odůvodnit. Velmi problematickou oblastí je pro Michala psaní a grafomotorika, zejména v oblasti českého jazyka. Při psaní diktátů nestíhá, často gumuje a škrťá, což často vede ke zhoršení výsledků a známek v rámci českého jazyka. Úprava sešitů i ve všech ostatních předmětech je nevzhledná, písmo neúhledné a zápisy nepřehledné. Studijní výsledky má však uspokojivé a domácí úkoly plní.

Martin (ADHD)

V kolektivu třídy i mimo školu má kamarády. Jeho rodina je funkční, oba rodiče se mu věnují po stránce volnočasových i školních aktivit. Spolupráce rodiny se školou funguje.

Mezi učiteli je Martin „známá firma“. Třídní učitelka konzultuje často žáka s ostatními pedagogy i ŠPP. Rodičům nabízí častou možnost triád.

Martin navštívil ŠPZ, kde mu byl v únoru 2023 na základě vyšetření stanoven 3. stupeň PO.

V kolektivu třídy nepřehlédnutelný, nejnápadnější a strhává na sebe veškerou pozornost – je neklidný, vykřikuje, baví se se spolužáky, houpe se na židličce, stále mu něco padá, neví, kde má pomůcky... Je u něj patrný motorický neklid, impulzivita a nemožnost regulovat svoje emoce, nezvládá některá pravidla společenského chování. Při samostatné práci, neví, co má dělat a zadání úkolu mu musí být znovu zopakováno. Při složitějších úkolech potřebuje pomoc nejen se zopakováním zadání, ale i v započetí činnosti. Pokud již začne pracovat nedokáže se déle soustředit a potřebuje znovu podpořit v pokračování na zadaném úkolu. Je u něj patrná krátkodobá a labilní pozornost, oslabená pracovní volní složka v závislosti na čase i zátěži. Při skupinových úkolech často nespolupracuje a snaží se strhnout i ostatní spolužáky k jinému tématu. Nedokáže se soustředit ani na zábavné hravé aktivity, ale chce být za každou cenu středem pozornosti, a to i za cenu té negativní. Pokud se již zadaří a chlapec se soustředí a spolupracuje, tak se u něj velice rychle objeví únava, která přetrvává delší dobu.

Teodor (má diagnostikovanou poruchu pozornosti s impulzivitou (ADHD), psychomotorický neklid a grafomotorické obtíže až projevy dysgrafie)

V hodině je Teodor nepozorný a nesoustředěný a když mluví učitel, rozhlíží se kolem sebe nebo se dívá z okna, a kvůli tomu má horší nejen studijní výsledky, ale i známky. Vzhledem k tomu, že je v hodinách neklidný, tak vyrušuje spolužáky, protože nevydrží sedět v klidu déle než čtyřicet minut. Tento problém se velmi pěkně vykompenzoval, když vyučující do hodiny zapojil pohybovou aktivitu. Co se týče písemných úkolů v hodině, tak potřebuje více času, protože píše pomaleji, často se nechá vyrušit, dívá se z okna nebo se zasní. Potom má problém se k úkolu nebo písemnému testu vrátit. Proto mu více vyhovuje ústní zkoušení a má i lepší hodnocení. Teodor je jinak velmi inteligentní a když vidí smysl v daném předmětu, tak i motivovaný, což ho táhne dopředu. Pokud ho vyučující pochválí, má více energie k učení.

Petr (žák s poruchou autistického spektra - s Aspergerovým syndromem)

Matka Petra je od jeho narození v domácnosti a řídí veškerou činnost v rodině. V mnoha věcech není důsledná a Petr je zvyklý dosáhnout svého. Na neúspěch reaguje prudce, má nízkou frustrační toleranci. V kojeneckém období byl Petr velmi živý, měl zájem o dění kolem sebe. Začal chodit v devíti měsících. Vývoj řeči probíhal bez výrazných nápadností, nápadná u něj byla jen dominující pohybová aktivita (nevydržel chvíli sedět, neustále poskakoval, apod.) a proto byl několikrát psychologicky vyšetřen. Ve věku čtyř let byl opět poslán na psychologické vyšetření. Byl u něj opět zjištěn výrazný motorický neklid. Při správné motivaci (dosažení dobrých výsledků, nová činnost) se dokázal soustředit přiměřeně věku. Velmi dobrá práce s různými předlohami, má dobrou prostorovou představivost, vnímá chybějící detaily. Dokáže se vyjadřovat ve větách a souvětích, dokáže popsat děj na obrázku a zajímá se o nové informace. Při hře se sourozenci se projevuje rivalita, Petr je těžko usměrnitelný. Někdy se u něj objevují i afektivní záchvaty. Do mateřské školy nastoupil Petr až v šesti letech. Byly u něj zaznamenány neobvyklé projevy chování – nezapojoval se do kolektivních aktivit a těžko se mu navazovaly vztahy s vrstevníky. Vydržel pouze u činnostech, kterého dostatečně zaujaly, například konstrukční stavebnice Merkur.